

МЕДІАКУЛЬТУРА І ПРОБЛЕМИ СОЦІАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ

УДК 007:304:659.3

Т. Ю. Василюк

Львівський національний університет імені Івана Франка

Тайм-лайн як ефективний спосіб візуалізації журналістської інформації

Василюк Т. Ю. Тайм-лайн як ефективний спосіб візуалізації журналістської інформації. У статті проаналізовано специфіку використання, типологію тайм-лайну як нового інструменту подачі різного типу контенту. Просліджено, що цей інструмент допомагає проілюструвати розвиток певної події у часі та просторі. Підсумовано, що в сучасному інформаційному просторі візуальний спосіб подачі інформації став більш популярним та затребуваним.

Ключові слова: інформаційні технології, журналістика, тайм-лайн, інтерактивність, візуалізація, медіа.

Василюк Т. Ю. Тайм-лайн как эффективный способ визуализации журналистской информации. В статье проанализировано специфику использования, типологию тайм-лайну как нового инструмента подачи разного типа контента. Проследжено, что этот инструмент помогает проиллюстрировать развитие некоторого события в часе и пространстве. Сделан вывод, что в современном информационном пространстве визуальный способ подачи информации стал более популярным и востребованным читателями.

Ключевые слова: информационные технологии, журналистика, тайм-лайн, интерактивность, визуализация, медиа.

Vasyliuk T. TimeLine as an effective way of visualizing journalistic information. Great flow of information, saturation of materials of media, submission of content in different genres, representation on different platforms and other factors lead to the fact that media present information in the most simplistic and simpler format – visual. Information is perceived and memorized by readers in this format. It is summarized that the visual way of providing, information became more popular and demanded in the modern information space.

Keywords: Information Technology, time-line, interactivity, visualization, the media.

Постановка проблеми. Великий потік інформації, насиченість матеріалами ЗМК, подача контенту різними жанрами, представлення його на різних платформах та інші фактори призводять до того, що медіа подають відомості в максимально спрощеному та легшому форматі – візуальному. У такому форматі інформація читачами сприймається та запам'ятовується легше. Інтерактивний тайм-лайн є одним із таких ефективних способів подати інформацію візуально.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Тайм-лайн як технологію чи інструмент візуалізації інформації досліджували доктор наук із соціальних комунікацій М. Женченко; доктор наук із соціальних комунікацій, кандидат філологічних наук, завідувач кафедри мультимедійних технологій і медіадизайну Інституту журналістики Київського національного університету ім. Т. Шевченка В. Шевченко; асистент кафедри нових медій факультету журналістики ЛНУ ім. І. Франка Т. Павліченко.

Постановка завдання. Дослідити та проаналізувати на ЗМК-прикладі використання та ефективність тайм-лайну у журналістській практиці.

Виклад основного матеріалу. Упродовж останнього десятиліття спостерігаємо тенденцію до візуалізації журналістської інформації, яка охоплює майже всі види ЗМК (друковані видання, телебачення, мережеві ЗМІ). Навіть радіостанції використовують візуалізацію, створюючи сторінки в соцмережах.

Під візуалізацією розуміємо подання текстового та числового матеріалу у вигляді діаграм, знаків, зображень тощо [6, с. 78].

У 2011 році найбільша у світі соціальна мережа Facebook представила Timeline – новий формат призначених для користувачів профілів на конференції Facebook F8. Власне, тоді зазначалося, що тайм-лайн – це формат [9]. Проте, незважаючи на значний обсяг джерельної бази про нові явища у ЗМК, тайм-лайн у сучасному українському

журналістикознавстві є маловивченим явищем, хоча перші цікаві дослідження вже маємо.

Ключовим елементом нового інтерфейсу цієї соцмережі стає тимчасова шкала (timeline), що дозволяє викласти матеріали користувача в хронологічному порядку, прокручувати профіль від місяця до місяця, дописи також можна візуалізувати на карті, показавши усі переміщення людини. Новий профіль дозволяє також відфільтровувати матеріали за типом (лише фото).

Приміром, дослідниця О. Черкова у своїй статті «Таймлайн як специфічний вид журналістської творчості в Інтернеті: теорія і практика» (пер. авт.) [5] (2014 р.) розглядає тайм-лайн як підвид інфографіки й особливий жанр інтернет-журналістики.

Доктор із соціальних комунікацій М. Женченко зазначає, що інтерактивний тайм-лайн (з англ. дослівно – стрічки часу) – це інструмент, який допомагає проілюструвати розвиток певної події у часі та просторі (2015 р.) [2].

У 2017 році співзасновниця проекту Stopfake, редактор відділу Донбасу та Криму журналу «Країна» та медіатренер О. Юркова зазначає, що мультимедійний тайм-лайн – це інтерактивне представлення подій і фактів у хронологічній послідовності [7]. На її погляд, в медіа створюються тайм-лайни таких типів: статичні, мультимедійні, як окрема історія, добірка заміток, репортаж, звіт, хроніка, частина історії, аналітична стаття, огляд, бібліографічна довідка.

Прикладом мультимедійного тайм-лайну (хроніка) є опублікований на сайті медіа *20 хвилин* «Таймлайн: Історія лікарні Пирогова за кілька хвилин (ІНТЕРАКТИВ)» [4]. Автор В. Філатов з історичних даних про важливе місце Вінниці створив інтерактивну лінію часу.

Інформація представлена у такому форматі: інфографіка, текстовий коментар (1 абзац), власне сама стрічка часу, де містяться фото, довідкова інформація розподілена за роками, на останньому слайді є інтерактивне фото з гіперлінком на довідкову інформацію.

Представленою хронікою можна самостійно керувати, висловлювати свої емоції за допомогою спеціальних вкладок та прокоментувати побачене. Автор також забезпечує можливість для читачів поширити цей матеріал у соціальній мережі Facebook, Telegram, Twitter, через сервіси – Viber, Gmail, Google+.

Тайм-лайн – відносно новий інструмент, технологія, яка дає можливість цікаво та оригінально подавати інформацію візуально. Власне, суть полягає в тому, щоб, послуговуючись часовою шкалою, показати розвиток певної події, явища.

Технології дозволяють робити такі матеріали інтерактивними: кожен читач може вільно керувати лінією часу і переглядати файли в будь-якій послідовності. Тайм-лайн значно зручніший і компактніший спосіб подати інформацію, використовуючи при цьому фото-, відеоматеріали, карти та гіперлінки.

У період 2014–2015 рр. вважалось, що практика створення тайм-лайнів в Україні є малопоширеною, на відміну від російських та білоруських медіа [2]. Проаналізувавши українські ЗМК сьогодні (2018-2019 рр.), можемо стверджувати, що тайм-лайн посідає помітне місце серед інших поширених журналістських інструментів представлення інформації. Цим інструментом користуються журналісти видання *На часі*, *Слово і діло*, *20 хвилин*, *BBC*, *New York Times*.

Приклади тайм-лайнів можна переглянути на сайті онлайн-ресурсу *На часі*. Зокрема, журналіст О. Мельник створює низку матеріалів, подаючи їх у вигляді статичних та мультимедійних тайм-лайнів.

Наприклад, матеріал «Від диктатури до нових паспортів – хронологія отримання безвізу із ЄС» [1] починається із «лідру» та підібраної до теми статичної заставки (прапор ЄС). Далі читачам потрібно прогорнути сторінку екрану донизу, де подається інформація на часовій шкалі по роках.

Подана стрічка часу містить текстову інформацію, відео з Youtube, гіперлінки, де можна знайти більш докладну та повну інформацію щодо цього питання та посилання на додаткові дані, пов'язані з цією темою. Цей тайм-лайн користувачі можуть прокоментувати, поширити у соціальній мережі Facebook та Twitter, надіслати комусь у додатку Messenger, зберегти у Pocket.

Аналітичний портал *Слово і діло* розміщує тайм-лайн-огляд «Політики на карті», де користувач може вибирати область, переглядати представників політичних партій певного регіону та всю їхню політичну діяльність.

Цей тайм-лайн побудований з: фото, інтерактивних діаграм, гіперпосилань на додаткову інформацію (зовнішні лінки) та новин з обраного питання (внутрішні посилання на цей портал). Є можливість поділитися цим записом

у соцмережах Facebook та Twitter; наявні посилання на авторські колонки цього порталу з обраної теми; текстова інформація подана мінімально, як і вимагає представлений інструмент.

Наступний тип – фототайм-лайн – активно використовують західні медіа, такі як LeMonde, New York Times та ін. На українських сайтах приклад фототайм-лайну зустрічаємо на ресурсі *Портал Шевченка* [3]. Автор відтворив життя відомого поета, письменника, художника Т. Шевченка на стрічці часу, якою може кожен керувати, читати у довільній послідовності, переглядати будь-коли, використавши фотографії з життя Великого Кобзаря та ілюстрації з його творчості.

Серед найбільш цікавих прикладів на європейських ресурсах – низка тайм-лайнів на *BBC*. У цьому форматі створений об'ємний матеріал – тайм-лайн-огляд «British History Timeline». Автор запропонував: «Дослідіть всю історію британців, від неоліту до наших днів, за допомогою цієї зручної інтерактивної шкали часу. Перегляньте сотні ключових подій та дізнайтеся, як минуле сформувало світ, в якому ми живемо сьогодні» [8].

Журналіст дає змогу керувати стрічкою часу, кожен історичний період виділений різними кольорами, можна збільшувати та зменшувати вікно перегляду, є інтерактивний пошук (країни Великої Британії), використані фотографії, які відповідають кожному історичному етапу розвитку країни.

Цікавим прикладом тайм-лайну-хроніки є матеріал видання *New York Times* «Timeline of White House's Response to Wiretapping Charge» [10]. Автор розподілив інформацію у хронології – по днях та часу доби. Використав: фото – героя публікації (Президента США Д. Трампа) та шкалу часу – дні, коли адміністрація Білого Дому давала офіційні відповіді щодо питання прослуховування телефону Президента.

Журналіст підтверджує дані скріншотами зі сторінки Трампа у соцмережі Twitter, врізками з інших медій щодо цього питання, гіперлінками на додаткові джерела інформації.

У процесі створення тайм-лайну варто дотримуватися декількох правил: подавати інформацію з першоджерела або з декількох джерел; визначити, як розподіляти інформацію (погодинно, щоденно, за роками); врахувати, як буде читатися на різних пристроях (технічні та дизайнерські нюанси). Створювати тайм-лайн можна за допомогою наступних програм: Timeline.JS, Timetoast, Whenintime, DIPITY,

Timeglider, Timerime, ТІКІ-ТОКІ, BEEDOCS Timeline.

Один із найбільш зручних сервісів є Timeline.JS. Він дозволяє працювати з мультимедійним контентом, окрім тексту в тайм-лінію можна додати відео з YouTube і Vimeo, музику з SoundCloud, фото з Flickr, твіти, карти з Google. Він – безкоштовний, дозволяє створювати україномовні тайм-лайни, має покрокову англomовну інструкцію для початківців.

Загалом є багато програмних засобів для створення стрічок часу. Вони відрізняються між собою за кількома параметрами: фінансовою моделлю (безкоштовні, платні та комбіновані ресурси), зовнішнім виглядом тайм-лайну, можливістю завантажувати медіафайли.

Інтерактивний тайм-лайн охоплює всі сторони події на одному відрізьку часу; автор може різними засобами (кольором тексту, видами шрифтів, врізками, фоновими заставками та ін.) зацентувати на певній ідеї; подати гіперлінками подробиці з теми (посилаючись на інші джерела); використати всі мультимедійні засоби; це цікавий спосіб розповісти історію, по-новому подати ряд фактів, фотографій чи новинний сюжет.

У технічному плані підготовка тайм-лайну займає приблизно півгодини. Значно більше часу необхідно для того, щоб зібрати потрібний контент. Перед стартом створення потрібно зазначити такі моменти, що тайм-лайн – це не стаття. Багато тексту тут не потрібно, навпаки – текст має займати мінімальний обсяг. Інструмент дає можливість донести думку за допомогою фото, відео, аудіо-треків, цитат – завдяки цьому він цінний. Варто уявити, як уже готовий тайм-лайн буде виглядати на сайті, чи буде добре розміщуватися по ширині екрану (не всі сайти роблять повноекранне розширення). Також слід порадитися з дизайнерами сайту, як це забезпечити.

Такий спосіб подачі контенту полегшує сприйняття великого обсягу інформації, швидкого прочитання, є одним із способів затримати увагу читача на даному матеріалі. За допомогою тайм-лайну звичайний текст стає наочною послідовною розповіддю, яка – для редакції це важливо – затримує читача на ресурсі. Окрім того, тайм-лайн дозволяє розповідати декілька історій паралельно. Можна розподілити різну інформацію на шкалі часу на декілька частин.

Висновки. Отже, в сучасному інформаційному просторі візуальний спосіб

подачі інформації є популярним та затребуваним. У дослідженні ми з'ясували, що тайм-лайн, як один із способів візуалізації, все частіше використовується українськими ЗМК.

Проаналізовані ресурси *На часі, 20 хвилин, Слово і діло* дозволяють стверджувати, що найчастіше журналісти створюють статичні, мультимедійні, тайм-лайн-огляди, тайм-лайн-хроніки, фото-тайм-лайни.

Поділяємо думку дослідниці О. Юркової про те, що мультимедійний тайм-лайн – це інтерактивне представлення подій і фактів у хронологічній послідовності.

Інтерактивний тайм-лайн полегшує сприйняття великого обсягу інформації і є одним із дієвих способів затримати увагу читача на сайті.

Література

1. Мельник О. Від диктатури до нових паспортів – хронологія отримання безвізу із ЄС [Електронний ресурс] / О. Мельник. – Режим доступу : <https://nachasi.com/2017/06/10/visafree-timeline/>.
2. Павліченко Т. Динамічна візуалізація: інтерактивні тайм-лайни в нових медіях [Електронний ресурс] / Т. Павліченко. – Режим доступу : <http://www.mediakrytyka.info/onlayn-zhurnalistyka/dynamichna-vizualizatsiya-interaktyvni-taym-layny-v-novykh-mediyakh.html>.
3. Портал Шевченка [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://kobzar.ua/timeline#eyJoaWRlIjpbXSswibW9udGgiOltDLjZsZW5ndGgiOjEwNjU1LCJ5ZWZyX2RlZmF1bHQiOjE4NTgsInR5cG9sb2d5Ijpb7II8yNjQiOltDLjFmJjE0IjpbXSswiXzE3MSI6W119fQ==>.
4. Філатов В. Таймлайн: Історія лікарні Пирогова за кілька хвилин (ІНТЕРАКТИВ) [Електронний ресурс] / В. Філатов. – Режим доступу : <https://vn.20minut.ua/Nashe-mynule/taymlayn-istoriya-likarni-pirogova-za-kilka-hvilin-interaktiv-10612822.html>.
5. Черкова А. Таймлайн как специфический вид журналистского творчества в Интернете: теория и практика [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <https://cyberleninka.ru/article/n/taymlayn-kak-spetsificheskij-vid-zhurnalistikogo-tvorchestva-v-internete-teoriya-i-praktika>.
6. Шевченко В. Візуалізація інформації в ЗМІ / В. Шевченко // Світ соціальних комунікацій : науковий журнал. – К. : 2012. – Т. 7. – С. 78–82.
7. Юркова О. Розповідаємо складну історію за допомогою тайм лайну [Електронний ресурс] / О. Юркова. – Режим доступу : <https://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:bZxXNAThaUJ:https://irrp.org.ua/wp-content/uploads/2017/08/Tajmlajn.pptx+&cd=3&hl=ru&ct=clnk&gl=ua>
8. British History Timeline [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.bbc.co.uk/history/interactive/timelines/british/index_embed.shtml.
9. Facebook представила Timeline [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://tsn.ua/nauka_it/facebook-predstavila-timeline.html.
10. Shear M. Timeline of White House's Response to Wiretapping Charge [Electronic resource] / M. Shear. – Way of access : <https://www.nytimes.com/2017/03/15/us/politics/trump-white-house-response-wiretapping-charge-timeline.html>.

References

1. Melnik O. Vid diktaturi do novih pasportiv – hronologiya otrimannya bezvizu iz ES [Elektronniy resurs] / O. Melnik. – Rezhim dostupu: <https://nachasi.com/2017/06/10/visafree-timeline/>.
2. Pavlichenko T. Dinamichna vizualizatsiya: Interaktivni taym-layni v novih mediyah [Elektronniy resurs] / T. Pavlichenko. – Rezhim dostupu : <http://www.mediakrytyka.info/onlayn-zhurnalistyka/dynamichna-vizualizatsiya-interaktyvni-taym-layny-v-novykh-mediyakh.html>.
3. Portal Shevchenka [Elektronniy resurs]. – Rezhim dostupu : <http://kobzar.ua/timeline#eyJoaWRlIjpbXSswibW9udGgiOltDLjZsZW5ndGgiOjEwNjU1LCJ5ZWZyX2RlZmF1bHQiOjE4NTgsInR5cG9sb2d5Ijpb7II8yNjQiOltDLjFmJjE0IjpbXSswiXzE3MSI6W119fQ==>.
4. Filatov V. Taymlayn: Istoriya likarni Pirogova za kilka hvilin (INTERAKTIV) [Elektronniy resurs] / V. Filatov. – Rezhim dostupu : <https://vn.20minut.ua/Nashe-mynule/taymlayn-istoriya-likarni-pirogova-za-kilka-hvilin-interaktiv-10612822.html>.
5. Cherkova A. Taymlayn kak spetsificheskij vid zhurnalistikogo tvorchestva v Internete: teoriya i praktika [Elektronniy resurs]. – Rezhim dostupa : <https://cyberleninka.ru/article/n/taymlayn-kak-spetsificheskij-vid-zhurnalistikogo-tvorchestva-v-internete-teoriya-i-praktika>.
6. Shevchenko V. Vizualizatsiya Informatsiyi v ZMI / V. Shevchenko // Svit sotsialnih komunikatsiy : naukoviy zhurnal. – K. : 2012. – T. 7. – S. 78–82.

7. Yurkova O. Rozpovidaemo skladnu Istoriyu za dopomogoyu taym laynu [Elektronniy resurs] / O. Yurkova. – Rezhim dostupu : <https://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:bZxXNAThaUJ:https://irrp.org.ua/wp-content/uploads/2017/08/Tajmlajn.pptx &cd=3&hl=ru&ct=clnk&gl=ua>.
8. British History Timeline [Elektronniy resurs]. – Rezhim dostupu : http://www.bbc.co.uk/history/interactive/timelines/british/index_embed.shtml.
9. Facebook predstavila Timeline [Elektronniy resurs]. – Rezhim dostupu : https://tsn.ua/nauka_it/facebook-predstavila-timeline.html.
10. Shear M. Timeline of White House's Response to Wiretapping Charge [Electronic resource] / M. Shear. – Way of access : <https://www.nytimes.com/2017/03/15/us/politics/trump-white-house-response-wiretapping-charge-timeline.html>.

УДК 801.7

Т. А. Євченко

*Комунальний заклад вищої освіти «Хортицька національна
навчально-реабілітаційна академія» Запорізької обласної ради*

До питання про трактування терміна «медіакультура» споживачами медійного продукту (на прикладі Запорізького регіону)

Євченко Т. А. До питання про трактування терміна «медіакультура» споживачами медійного продукту (на прикладі Запорізького регіону) Поняття медіакультури сформувалося у другій половині ХХ ст. із розвитком комунікаційних засобів. На сьогодні медіакультура вивчається, крім дослідників масових комунікацій, представниками соціологічної наукової школи, філософської, культурологічної, філологічної. Попри велику увагу до поняття до сьогодні не існує його універсального формулювання. Відповідно науковий інтерес викликає сприйняття визначення медіакультури пересічними громадянами, які є споживачами медійного продукту. Для дослідження ми обрали референтну групу – студентів I курсу Хортицької національної академії (м. Запоріжжя). Дослідження проводилося за допомогою опитування. У формуванні референтної групи враховувалися такі параметри: вік опитуваних (молодь 17–20 років) та спеціальності, з яких вони здобувають бакалаврський рівень вищої освіти. Аналіз результатів дослідження викладений у статті.

Ключові слова: *медіакультура, споживачі медійного продукту, вплив медіакультури на особистість, новітнє середовище, медійний простір.*

Євченко Т. А. К вопросу о трактовке термина «медиакультура» потребителями медийного продукта (на примере Запорожского региона). Понятие медиакультуры сформировалось во второй половине ХХ в. с развитием коммуникационных средств. На сегодня медиакультура изучается, кроме исследователей массовых коммуникаций, представителями социологической научной школы, философской, культурологической, филологической. Несмотря на большое внимание к понятию, до сих пор не существует его универсальной формулировки. Соответственно научный интерес вызывает восприятие определения медиакультуры рядовыми гражданами, которые являются потребителями медийного продукта. Для исследования мы выбрали референтную группу – студентов I курса Хортицкой национальной академии (г. Запорожье). Исследование проводилось с помощью опроса. В формировании референтной группы учитывались следующие параметры: возраст опрашиваемых (молодежь 17–20 лет) и специальности, по которым они получают бакалаврский уровень высшего образования. Анализ результатов исследования изложен в статье.

Ключевые слова: *медиакультура, потребители медийного продукта, влияние медиакультуры на личность, новейшая среда, медийное пространство.*

Yevchenko T. On the Issue of the Interpretation of the Term «Mediaculture» by Consumers of the Media Product (e.g. Zaporizhzhia region). The concept of media culture was formed in the second half of the 20th century with the development of communication technologies. Nowadays media culture is studied, apart from researchers of mass communications, by representatives of sociological, philosophical, culturalological, philological science schools. Despite the great attention to the concept, there is no universal formulation of it to date. Accordingly, scientific interest is the perception of the definition of media culture by ordinary citizens who are consumers of the media product. For researching purpose we have chosen a reference group – first year students of the Khortytsya National Academy (Zaporizhzhia city). The researching was conducted with a usage of a survey. In the formation of the reference group, the following parameters were taken into account: the age of the respondents (youth 17-20 years old) and the specialty which they acquire the bachelor's level of higher education. The paper presents the analysis of the results of the scientific research.

Keywords: *media culture, consumers of the media product, influence media culture on personality, new environment, media space.*

Постановка проблеми. Медіакультура на сьогодні є наріжним каменем дослідження

декількох наукових шкіл – соціологічної, філософської, культурологічної, соціальних